

Bedankt voor het downloaden van dit artikel. De artikelen uit de (online)tijdschriften van Uitgeverij Boom zijn auteursrechtelijk beschermd. U kunt er natuurlijk uit citeren (voorzien van een bronvermelding) maar voor reproductie in welke vorm dan ook moet toestemming aan de uitgever worden gevraagd.

Boom

Behoudens de in of krachtens de Auteurswet van 1912 gestelde uitzonderingen mag niets uit deze uitgave worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch door fotokopieën, opnamen of enig andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Voor zover het maken van kopieën uit deze uitgave is toegestaan op grond van artikelen 16h t/m 16m Auteurswet 1912 jo. Besluit van 27 november 2002, Stb 575, dient men de daarvoor wettelijk verschuldigde vergoeding te voldoen aan de Stichting Reprorecht te Hoofddorp (postbus 3060, 2130 KB, www.reprorecht.nl) of contact op te nemen met de uitgever voor het treffen van een rechtstreekse regeling in de zin van art. 16l, vijfde lid, Auteurswet 1912.

Voor het overnemen van gedeelte(n) uit deze uitgave in bloemlezingen, readers en andere compilatiewerken (artikel 16, Auteurswet 1912) kan men zich wenden tot de Stichting PRO (Stichting Publicatie- en Reproductierechten, postbus 3060, 2130 KB Hoofddorp, www.cedar.nl/pro).

No part of this book may be reproduced in any way whatsoever without the written permission of the publisher.

info@boomamsterdam.nl
www.boomuitgeversamsterdam.nl

De Plek, een oriëntatie op het landschap van professionals, zedendelinquenten en hun systeem

ele kaders en hoe je jezelf kunt aanmelden als vrijwilliger.

Het was een mooie, goed georganiseerde, inspirerende dag die heeft aangezet tot nadenken door de verschillende gezichten en plekken die aan bod kwamen. Er is een gezamenlijke taal gevonden en er is ruimte gecreëerd om verder te kunnen werken met zo min mogelijk nieuwe slachtoffers. Ik heb in mijn praktijk niet geregeld met zedenplegers te maken, maar

mocht het wel gebeuren, dan heb ik nu ideeën en instrumenten leren kennen om ermee aan de slag te gaan.

Debbie van de Brake is psycholoog en systeemtherapeut in opleiding bij haar eigen praktijk DEP en gezinsbehandelaar bij 's Heeren Loo. E-mail: advdbrake@gmail.com.

Van ontwrichting naar verbinding

Tweedaags symposium met Maurizio Andolfi, georganiseerd door de Rotterdamse Kring en Kennisprtt
[Rotterdam, 20 en 21 november 2018]

Charlotte Boonstra

–'Leave the level of experts and become with them'

(Maurizio Andolfi, uitspraak tijdens dit congres)

Maurizio Andolfi (1942, Rome), kinderpsychiater en systeemtherapeut en erelid van de NVRG, woont alweer enige tijd in Australië. Tweemaal per jaar bezoekt hij Europa en op uitnodiging van de Rotterdamse Kring en Kennisprtt komt hij jaarlijks naar Nederland waar hij workshops en consultaties geeft aan gezinstherapeuten. De consultaties zijn livesessies met publiek achter het *one-way* screen. Andolfi noemt met name Carl Whitaker en Salvador Minuchin, met wie hij veel heeft samengewerkt, zijn leermeesters en inspiratoren. Zelf is Andolfi een grootmeester in contact maken met kinderen, adolescenten, ouders, grootouders en met hen die niet ter plekke aanwezig zijn.

Andolfi inspireert zijn publiek niet

zozeer met ingewikkelde theoretische uiteenzettingen, veel meer laat hij zien en voelen wat gezinssessies kunnen doen. Twee dagen in een volgepakt Nederlands Architectuur Instituut in Rotterdam, met ondersteuning van prima videoregistraties, boden de gelegenheid zijn inspirerende gezinssessies van nabij mee te maken.

Hartelijk en met gevoelde belangstelling treedt Andolfi de gezinnen tegemoet: waar komen zij vandaan, wat is hun taal, wat is hun pijn, wie en wat heeft hen over-eind gehouden? Hij helpt hen verbindingen te onderzoeken, nieuwe verbindingen te maken of verloren gegane verbindingen te herstellen met als doel hen als familie sterker te maken.

Een nadeel van eenmalige consultzittingen is dat je over het vervolg in het ongewisse blijft. Daarom was het interessant dat twee gezinnen die Andolfi respectievelijk een en twee jaar geleden had ontmoet weer in beeld kwamen en vertelden wat het consult van destijds hen gebracht had. Zo was er twee jaar geleden een consult met een Turks gezin bestaande uit vader, moeder en hun twee zoontjes (acht en twee jaar). De oudste was gediagnosticeerd met ADHD en volgde al jaren individuele therapie. Andolfi opende de sessie

Van ontwrichting naar verbinding

met: 'We gaan niet praten over jouw negatieve gedrag, daar is genoeg aandacht voor geweest. Wil jij mij helpen jouw familie te leren kennen?' Daarop ging hij naast de jongen op de grond zitten en liet hem in een atlas op de kaart van Turkije aanwijzen waar de families van zijn vader en moeder vandaan komen. Zo beweegt hij schijnbaar moeiteloos van de problemen van het kind naar thema's die in de familie spelen, zoals de heimwee van moeder naar haar familie in Turkije en haar gemis van steun van haar man, die meer zoon van zijn moeder is dan echtgenoot van zijn vrouw. De jongen is in plaats van patiënt helper en bondgenoot van Andolfi geworden, en samen ontdekken zij de krachten en het verdriet van het gezin.

Andolfi vraagt hem: 'Kun jij op je moeders schoot springen als je ziet dat zij verdrietig is?' Beweeglijk en lenig als de jongen is, zit hij in een mum van tijd dicht tegen zijn moeder aan. Hoezo onhandelbaar, hoezo lastig gedrag? Binnen deze zitting wordt hij van een gedragsgestoorde ADHD'er een expert van de familie, een troost voor zijn moeder en een lief joch. Als voorbereiding op deze conferentie heeft de gezinstherapeut samen met een tolk het gezin gevraagd wat er het afgelopen jaar veranderd is. Een samenvatting van dit gesprek werd op de conferentie getoond in een mooie videoreconstructie gemaakt door ambulante jeugdhulpverlener en contextueel therapeut Patrick Jansen, werkzaam bij de jeugdhulpverleningsinstelling Youké.

Samen vertellen ouders en zoon, inmiddels twaalf jaar, enthousiast over de veranderingen: moeder voelt zich meer gesteund door haar man. Haar echtgenoot vertelt dat er verandering is opgetreden in de relatie met zijn moeder. 'Mijn moeder is nu in de eerste plaats oma voor de kinderen, meer dan moeder voor mij.' Beide

ouders vertellen dat zij nu meer op het positieve gedrag van hun zoon letten, die bovendien veel rustiger is geworden. Nieuwe verbindingen zijn aangegaan die de focus op het negatieve individuele gedrag opzij zetten; gezinstherapie in haar oervorm dus. Niet strijden over het symptoomgedrag, maar met humor en speelsheid samen met de aangemelde patiënt op zoek gaan naar familiethema's waardoor individuele pijn een context krijgt en mogelijkheden en krachten binnen families naar voren gehaald worden. Dat is Andolfi ten voeten uit.

Extra aandacht was er deze conferentie voor de kracht van huisbezoeken. Andolfi zegt het meest geleerd te hebben van zijn tijd in de New Yorkse achterbuurten van de South Bronx toen hij door Minuchin eropuit gestuurd werd gezinnen thuis te bezoeken. Zijn oproep is 'Verlaat je kantoor en ga naar de mensen toe.' Door te zien waar, hoe en met wie mensen wonen, wat hun taal en voedsel is, leer je zoveel meer over hen en ook over jezelf: hoe ben je als je de bescherming van je instituut, je kantoor, achter je laat. Met een zin als 'People are too afraid to loose their therapeutic power' prikkelt Andolfi een zaal vol therapeuten.

'Bezoek de familie thuis' werd ook zijn opdracht aan de therapeut die een moeder en twee dochters uit een worstelend Rwandeese gezin begeleidt. De derde, afwezige dochter en de vader werden door Andolfi al snel de kamer in gehaald. 'Hoe zien ze eruit, mag ik een foto van hen zien?' en 'Wat is de reden dat uw man er vandaag niet is?' Als moeder dan zegt dat haar man een hekel aan therapie heeft en instellingen wantrouwt, zegt Andolfi: 'Ik geef uw man groot gelijk, zeg hem dat ik mij dichtbij hem voel.' Verderop in de sessie werden moeder en jongste dochter geholpen om nader tot elkaar te komen. Ofschoon beiden aangaven dat zij van huis uit niet

Van ontwrichting naar verbinding

gewend zijn elkaar te omhelzen, lukte het hen met de tegelijkertijd lichte en vasthoudende aandrang van Andolfi, elkaar tweemaal liefdevol te omhelzen. Het thema van de conferentie, van ontwrichting naar verbinding, kon niet mooier in beeld gebracht worden.

Andolfi benadrukt het belang van de persoon van de therapeut: open staan voor wat het gezin je brengt en leert. Ook tijdens dit symposium moedigt hij dit aan bij de toehoorders. In plaats van vragen te stellen over het hoe en waarom van de interventies tijdens de consultzittingen werd het publiek gevraagd na afloop van de sessies te zeggen hoe de zitting en hoe de familie hun geraakt had. Dit bleek voor menig een lastiger dan theoretische vragen te stellen of slimme hypothesen te formuleren.

Al met al twee dagen waarin je je kon laven aan gezinstherapie die overtuigt in haar mogelijkheden om mensen en familieleden te verbinden en te sterken. En bovenal een conferentie waarin systeemtherapeuten uitgedaagd en verleid werden creatief te blijven en lef te hebben eigen kaders en kamers te verlaten.

Hulde aan de Rotterdamse Kring en Kennispr, aan Frank Asmus, Cor Vreugdenhil en Peter Simons die deze conferentie tot in de puntjes georganiseerd hebben.

Charlotte Boonstra is klinisch psycholoog, psychotherapeut en systeemtherapeut, werkzaam bij de Viersprong en in eigen praktijk, tevens opleider bij Euthopia. E-mail: a.c.boonstra@gmail.com.

Interfacing of two worlds: masquerade of migration on families – Unfolding the journey in therapy

Workshop georganiseerd door ISSOOH
[Den Bosch, 23 november 2018]

Anna de Voogt & Naima Salhi

'A masquerade is a gathering of people behind masks with elegant, rich histories and customs. I see immigrants who everyday put on a mask of who they are yet underneath the mask they have rich histories to share!'

(Audrey Ellenwood, uitspraak tijdens deze workshop)

Het ISSOOH (Instituut voor Systeembenadering, Supervisie, Opleiding, Onderzoek – Holland) is het opleidingsinstituut van Lars Brok en Rick Pluut. De afgelopen vierendertig jaar hebben zij heel wat systeemtherapeuten opgeleid. Het instituut heeft

van oudsher nauwe banden met Maurizio Andolfi en met een internationale groep door hem geïnspireerde systeemtherapeuten. Het ISSOOH organiseerde deze workshop met een van hen, Audrey Ellenwood.

Ellenwood, een Amerikaanse psycholoog en systeemtherapeut uit Ohio met veel ervaring in het werken met gezinnen uit diverse culturen, wordt regelmatig uitgenodigd als gastdocent door universiteiten in Zuid-Afrika en Namibië. Al vele jaren reist zij met groepjes Amerikaanse psychologiestudenten naar Zuid-Afrika om hen de leefwereld van lokale gezinnen op het platteland te laten ervaren en zo hun culturele sensitiviteit te vergroten. Dit doet ze met een studieprogramma dat zij ontwikkeld heeft samen met professor Snyders, een Zuid-Afrikaanse psycholoog.

Ellenwood gaf deze workshop samen met Lars Brok, die onder andere jarenlang werkzaam was als psychiater en systeem-